

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

GYERMEKEK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/41/5/2021.

MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ

2021. NOVEMBER 11. 11.00

Helyszín: 1055 Budapest, Szalay u. 10-14. IV. em. 675.

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Beneda Attila, családpolitikáért felelős helyettes államtitkár, az ülés elnöke köszöntötte a Gyermek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport (a továbbiakban: TMCS) ülés résztvevőit, megköszönte a TMCS tagjainak együttműködését az örökbefogadást érintő jogszabály-módosítás kapcsán. A napirend elfogadása után átadta a szót az első napirend előterjesztőjének.

1. napirendi pont: Az EU Gyermekgarancia Nemzeti Cselekvési Tervének előkészítéséről szóló beszámoló

Rézműves Judit, az EMMI Nemzetközi és Európai Uniós Szakpolitikai Osztályának osztályvezetője, az EU Gyermekgarancia magyar nemzeti koordinátora elmondta, hogy 2021. június 14-én fogadta el a Tanács az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló ajánlását. A tanácsi ajánlás végrehajtására minden tagállamnak cselekvési tervet kell készítenie és az ajánlás elfogadását követő 9 hónapon belül benyújtania az Európai Bizottságnak. Az EMMI 2021. június 26-ára tárcaközi egyeztetést hívott össze, a kérdésben a BM, a CSTNM, az EMMI, az ITM, az IM és a Miniszterelnökség érintett. Széleskörű egyeztetés szükséges, mert az ajánlás átfogó, interszektoralis, multidimenzionális megközelítésű és abból indul ki, hogy a gyerekek szegénysége a XXI. században nem elfogadható helyzet és az Európai Uniónak, valamint minden tagállamnak mindent el kell követnie annak érdekében, hogy a generációk közötti átörökítést megtörje. Ennek érdekében a Bizottság a Szociális Védelmi Bizottsággal, illetve a Szociális Védelmi Bizottság indikátor munkacsoportjával együtt kidolgoz egy közös indikátor rendszert, amivel lehet majd vizsgálni, hogy az egyes szakterületeken milyen előrelépések történnek az EU egészében és a tagállamokban. A cselekvési tervhez is ki kell dolgozni a tagállamoknak monitoring keretet, hogy hogyan kívánják az egyes intézkedéseket monitorozni. A tanácsi ajánlás fő célkitűzése a társadalmi kirekesztődés megakadályozása és leküzdése a rászoruló gyermekek körében. A rászoruló gyermekek azok a 18 év alatti személyek, akik a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitéttek. **Rézműves Judit** ismertette a fő ajánlásokat. Biztosítani a tényleges és ingyenes hozzáférést a jó színvonalú kisgyermekkorai neveléshez és gondozáshoz, az inkluzív oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, az iskolai tevékenységekhez, illetve minden tanítási napon legalább egy egészséges étkezéshez. Továbbá biztosítani a tényleges hozzáférést az egészséges táplálkozáshoz és a megfelelő lakhatáshoz. Az interszektoralitás miatt nem csak a kormányzat, hanem az NGO-k együttműködésére is szükség van. A tanácsi ajánlás felsorolja a célcsoportokat is, a hajléktalan, illetve a súlyosan elégtelen lakáskörülmények között élő gyermekek, a fogyatékossgal élő gyermekek, a mentális egészségügyi problémával küzdő gyermekek, a migráns háttérű, illetve kisebbségi etnikai csoportba tartozó gyermekek, különösen a romák, az alternatív (elsősorban

intézményi) gondozásban részesülő gyermekek, illetve a bizonytalan családi helyzetű gyermekek. A tanácsi ajánlás megfogalmaz specifikus célkitűzéseket is. Ki kell alakítani egy integrált és támogató szakpolitikai keretet, amely szintén a szegénység és a hátrányos helyzet több nemzedéken átívelő ciklusának megtörését célozza, illetve a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásának csökkentését tűzi ki. E célból az ajánlás végrehajtása során a tagállamoknak ajánlott a nemzeti, regionális és helyi szintű szociális, oktatási, táplálkozási és lakhatási politikájuk összhangjának biztosítása, az oktatásba és a megfelelő egészségügyi és szociális védelmi rendszerekbe történő befektetés folytatása és növelése, megfelelő szakpolitikákról és erőforrásokról való gondoskodás. Integrált és multidiszciplináris megközelítés alapján kell kezelniük a társadalmi kirekesztődés területi dimenzióját. Meg kell erősíteniük az együttműködést a nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal, a szociális gazdaság szervezeteivel. A rászoruló gyermekek befogadásának elősegítését, valamint megkülönböztetésük és megbélyegzésük elkerülését és leküzdését célzó intézkedéseket kell hozniuk. A gyermekeknek szóló minőségi szolgáltatásokba való stratégiai beruházást kell támogatniuk illetve biztosítaniuk kell a megfelelő erőforrásokat nemzeti szinten is. Az ajánlás definiálja, hogy az egyes fő témaspecifikus területeken pontosan minek kell szerepelnie a tagállamok cselekvési terveiben. A fő területek a kora gyermekkori nevelés és gondozás, az egészségügyi ellátás, az egészséges táplálkozás, a megfelelő lakhatás. A cselekvési terv előkészítése érdekében a kormányzat nagy erőket mozgósít, figyelembe véve, hogy 9 hónap áll rendelkezésre, illetve Magyarországon 2022 tavaszán általános választásra kerül sor. A tervek szerint a cselekvési terv 2021 végén – 2022 elején benyújtásra kerül az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság (EKTB) részére, illetve amennyiben szükséges, a Kormány részére jóváhagyásra. A cselekvési tervben számot kell adni a társadalmi szervezetekkel történt egyeztetésről is. A TMCS jelenlegi ülése is ennek egy fóruma. A kormányzat úgy látja, hogy az EU gyermekgarancia ajánlásban foglaltak zömének a Kormány eleget tesz. A magyar Kormány olyan családpolitikát működtet, amelyben a gyermekes családok minden területen kiemelt politikai és szakmai prioritás, az intézkedései is ezt támasztják alá. A Kormány jól teljesít az ajánlás kiemelt tématerületein. Az érintett tárcák megvizsgálják, hogy az ajánlás pontjainak mely jogszabályok, stratégiák, intézkedések, programok és uniós tervezési projektek felelnek már meg, és hol vannak azok a hiányosságok, amelyeket kezelni kell. **Rézműves Judit** példaként említette a fogyatékossgal élő gyermekek helyzetének vagy a HH és HHH gyermekek helyzetének további javítását, vagy a sajátos étkezési igényű gyermekek számára bővebb platform biztosítását a közösségi étkeztetésben. Minden tématerületen egy, esetleg két intézkedést tervez a kormányzat. Prioritás, hogy a gyermekek jóléte érdekében minél többet tegyen a Kormány. Az EU szociális dimenziója mélyítése érdekében 2017 novemberében az állam- és kormányfők elfogadták a szociális jogok európai pillérét, melynek 20 alapelve van, a 11. alapelv a gyermekgondozás és a gyermekek támogatása. A gyermekeknek joguk van megfizethető, jó minőségű nevelésben és gondozásban részesülni. A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy védelmezzék őket a szegénységgel szemben. A hátrányos helyzetű gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy meghatározott intézkedésekben részesüljenek az esélyegyenlőség javítása érdekében. A tanácsi ajánlás erre az alapelvre épült. Így függnek össze uniós szinten ezek a kérdések. **Rézműves Judit** elmondta, hogy a szaktárcáktól beérkezett információk feldolgozása és a mátrix tábla kitöltése a tervek szerint, legkésőbb november végéig megtörténik. Ezt követően megpróbálják minél gyorsabban az uniós mechanizmusban és – ha szükséges – a kormányzati egyeztetési körökben egyeztetni, illetve ebbe az összes érintett szociális partnert bevonni.

Kiss Gabriella gyermekpszichológus elmondta, hogy súlyos problémának látja, és többször találkozik azzal, hogy a rossz szociális helyzetben lévő anyáktól, a szenvedélybeteg, elsősorban hajléktalan anyáktól könnyen elveszik a gyermekeiket, akik átmeneti nevelésbe vagy végleg állami gondozásba kerülnek. A szakemberek sokszor, sok helyen hangsúlyozzák, hogy a korai kötődés megszakadása beláthatatlan következménnyel jár. Megkérdezte, hogy született-e javaslat arra vonatkozóan, hogy

van-e a szociális hálónak olyan része, amely megtartaná a rossz szociális státuszban lévő anyát, a szenvedélybeteg anyát, akár szociális munkás, akár terápiás szakember segítségével, hogy a gyermekét ne válasszák el tőle.

Dr. Beneda Attila jelezte, hogy ez egy nagyon nehéz kérdés. A kötődés az egyik legalapvetőbb gyermeki jog, azonban elsősorban a gyermek érdekét kell vizsgálni, ami sok esetben nem az, hogy a gyermekét bármilyen módon veszélyeztető édesanyával maradjon. Felelősségteljes döntést kell hozni. A rendszer ebből a szempontból kellően kifinomult és felelősségteljes.

Kiss Gabriella megjegyezte, hogy más terepen dolgozóként és más döntéshozóként látni ezt a problémát. A terepen dolgozó szakemberek tapasztalata az, hogy nagyon súlyosan sérülnek ezek a gyerekek. Szükség lenne a változásra a szemléletmódban. Sok olyan édesanya van, aki teljesen alkalmatlan vagy részlegesen alkalmatlan, de a szociális háló komolyabb segítése során alkalmassá lehet tenni őket. Ezzel sokkal többet lehetne nyerni.

Rézműves Judit jelezte, hogy 2021 júliusában a tárcaközi egyeztetésen az egészségügyi szakterület munkatársai felvetették a szenvedélybetegség kérdését. Ebben a kérdésben a gyermekjogi megfontolások az irányadók.

Dr. Huszár Dorottya az EMMI Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztályának képviselőjében hoztátette, hogy egy ilyen helyzetben az alapellátás és a szakellátás szoros együttműködésében tud jól működni a rendszer. Komplex, illetve több ok szükséges ahhoz, hogy a gyermeket nevelésbe vegyék. Az a cél, hogy a család az alapellátás keretében megkapja a segítséget. A szakellátás nem egy végcél, a szakellátás célja is az, hogy a gyermek visszakerüljön a családba. Ehhez a szülő együttműködése is szükséges.

Kis Gabriella hangsúlyozta a lakhatási helyzetek megoldására irányuló törekvések fontosságát. Volt olyan édesanya, aki hajlandó volt nevelni a gyermekét, de nem volt hova vinnie. Egy személyes szociális hálót kellett kialakítani. Szükséges lenne otthonok kialakítására, jelezte, hogy ebben látja a hiányosságot.

Várfalvi Mariann az Egészségügyi Szakmai Kollégium Védőnő Tagozatának képviselőjében jelezte, hogy a Szakmai Kollégium tagozatai szakmai anyagot készítenek az egyes egészségügyi szakterületekről, amelyek november végén beadásra kerülnek az EMMI részére. Javasolta, hogy az érintett tagozatok stratégiai anyagait is vegyék figyelembe. Felajánlotta az összegyűjtött adatokat, tapasztalatokat. Javasolta továbbá a gyermekek egészségére vonatkozó nemzeti program figyelembe vételét is. Felhívta a figyelmet a járványügyi helyzetben rendkívüli helyzetekbe került kisgyermekes családokra, a hirtelen bekövetkezett családi változásokra is.

Rézműves Judit megköszönte a felajánlást és kérte, hogy vegyék fel közvetlenül a kapcsolatot. Hangsúlyozta, hogy minden már létező intézkedést, stratégiát, programot igyekeznek figyelembe venni.

Dr. Beneda Attila hoztátette, hogy a Helyettes Államtitkárság is szívesen veszi a Szakmai Kollégium anyagát.

Tóth Judit Nikoletta a BM Gyermekesély Főosztályának képviselőjében felhívta a figyelmet a Vecsey Miklós miniszterelnöki biztos illetékességi körébe tartozó Felzárkózó települések programra, melyben Magyarország 300 leghátrányosabb helyzetű települése vesz részt. A Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkárság szakmailag ellenőrzi a projektet. Az EFOP-1.4.5 Fókuszban a gyermek pályázatban a programban részt vevő első 64 településre 3 éves és alacsonyabb életkorú gyermekek családjába vitt szolgáltatásokat 18 karitatív szervezet. A program mind a 300

településre ki lesz terjesztve. Érdeemes a program első eredményeit is figyelemmel kísérni a fete.hu honlapon.

Kövesi Györgyi a Magyar LMBT Szövetség képviselőjében megkérdezte, hogy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett LMBTQI fiatalok helyzetén hogyan kíván segíteni a kormányzat a cselekvési tervben. 2021. évi LXXIX. törvény kapcsán megkérdezte, hogy hogyan jutnak hozzá ezek a fiatalok a jó minőségű neveléshez és az esélyegyenlőséghez. Megkérdezte továbbá, hogy a társadalmi szervezetekkel történő egyeztetések tekintetében a civil egyesületeket mennyiben tekintik szakembereknek, hogy az oktatás, nevelés területén részt vegyenek. Jelezte, hogy a végrehajtási rendeletek még nem születtek meg, kérdezte, hogy ebben milyen lépéseket fognak tenni.

Dr. Beneda Attila jelezte, hogy ez a közoktatás és a felsőoktatás területéhez tartozó kérdéskör, ezért nem tud egyértelmű választ adni arra, hogy az Oktatási Hivatal mi alapján, milyen szempontok szerint ad engedélyt a civil szervezetek számára az iskolai oktatásban. Megerősítette, hogy természetesen szakembereknek tekintik a civil szervezeteket. Bármiféle kirekesztés kockázata olyan szempont, amire figyelemmel kell lenni, attól függetlenül, hogy ezt mi okozza. Az erre vonatkozó intézkedésekben és stratégiákban sem származás, sem bármiféle identitás nem lehet ok arra, hogy egy gyermek kirekesztődjön. A közoktatási rendszer egy általános és az Alaptörvényben foglaltaknak megfelelő szempontrendszerű keretrendszer ad az oktatásra. Ez sok szempontból már a céloknak megfelelő. Örömmel vesznek mindenféle szempontot, amelyet az illetékes szakterület meg fog fontolni. Hozzátette, hogy a TMCS-ben döntési kompetenciája nincsen, csak javaslattevési lehetősége.

Rézműves Judit hozzátette, hogy az LMBTQI kérdés az IM-hez tartozik. A cselekvési terv társadalmi egyeztetése ezeken a fórumokon történik, a TMCS ülésen elhangzó javaslatokat figyelembe fogják venni. Megköszönte **Tóth Judit Nikolettá** felvetését, jelezte, hogy a „Fete”-vel kapcsolatban vannak.

Dr. Láposy Attila az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselőjében az oktatást érintően jelezte, hogy a fogyatékossgal élő gyermekek oktatáshoz való hozzáférése számos problémával küzd. Ezek a problémák többbrettűek, van egy anyagi, infrastrukturális és egy jogszabályi része is. Ezek a problémák a digitális oktatás kapcsán még élesebben jelentkeznek. Több olyan ombudsmani jelentés is van, amely autizmus spektrum-zavarral küzdő gyermekek oktatáshoz való hozzáférését érintette. És volt ajánlás is ezzel kapcsolatban. A gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekek oktatáshoz való hozzáférése kérdésében is több olyan intézményi vizsgálat zajlott, ahol a tárgyi, személyi feltételek problémáján túl a biztos jogszabályokkal, belső szabályzókkal kapcsolatos javaslatot tett. Felajánlotta az említett a dokumentumok megküldését.

2. napirendi pont: A gyermekbántalmazás (ideértve a szexuális bántalmazást) elleni fellépés a gyermekvédelemben, beszámoló a megtett intézkedésekről

Dr. Huszár Dorottya az EMMI Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztályának képviselőjében előadásának elején a gyermeki jogok fejlődése terén kiemelte az ENSZ Gyermek jogairól szóló egyezményét, amely kimondja, hogy a gyermeknek joga van az erőszak minden formájától való védelemhez. A hazai jogrendszer terén kiemelte az Alaptörvényt, amely deklarálja, hogy a gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi, erkölcsi fejlődéshez. Kiemelte továbbá a Gyvt-t, amely megállapítja azokat az alapvető szabályokat, amelyek alapján meghatározott segítséget kell nyújtani a gyermeknek a törvényben foglalt jogainak az érvényesítéséhez, valamint kimondja, hogy a gyermeknek joga van a bántalmazással szembeni védelemhez, amely zéró toleranciát jelent. A gyermekbántalmazás fogalma széles értelemezendő, beletartozik bármely cselekmény – legyen az elhanyagolás, fizikai, lelki, szexuális bántalmazás –, ami a gyermek fejlődését gátolja. **Huszár Dorottya** beszélt a gyermekbántalmazás megelőzésének fejlesztéséről a gyermekjóléti alapellátásban. A megtett intézkedések sorából kiemelte a zárt adatkezelés bevezetését, amely a jelzőrendszer

hatékonyabb működése érdekében, illetve a jelzést adó védelme érdekében került bevezetésre. A család és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtóknak, illetve a gyámhivatalnak külön kérés nélkül zártan kell kezelni a gyermek bántalmazása vagy elhanyagolása miatt jelzést tevő adatait. Kiemelte továbbá a módszertani útmutatók bevezetését. Készült útmutató az alapellátásban dolgozók részére, amely a gyermek bántalmazásának felismerésére irányuló módszertan, amelynek célja a minél hamarabbi felismerés és a hatékony kezelés. Illetve az alapellátásban a jelzőrendszer megerősítése és annak négy szintűvé tétele, ami jelenti a helyi, megyei, járási és országos szinteket. Továbbá megkezdődött az országos gyermekvédelmi jelzőrendszeri hívószám működtetése is. A szakellátás területén szintén készült módszertani útmutató, és 2018. január 1-től jogszabályi kötelezettség, hogy a módszertan szerint kell eljárni. A módszertan célja a gyermekek bántalmazással szembeni védelemhez való jogának minél szélesebb körű érvényesítése és, hogy minden ilyen ügy kivizsgálása és kezelése egységes eljárásrend alapján történjen. Cél ezeknek a krízishelyzeteknek a gyors és hatékony kezelése, illetve a tapasztalatok alapján a jövőbeni esetek elkerülése. **Huszár Dorottya** kiemelte az összehangolt együttműködés és információáramlás fontosságát az egyes szereplők között. A cél az, hogy a módszertan alkalmazásával az esetek könnyebb felismerésével, a szakemberek segítségével csökkenjen a gyermekbántalmazási esetek száma, a szerzett tapasztalatok elemzése segítsen a megelőzésben, illetve egy képet is ad arról, hogy mi az, amiben a szakterületnek segítségre van szüksége. A 2018-ban készült módszertant folyamatosan monitorozzák, az azt alkalmazókkal kapcsolatban állnak, hogy a tapasztalataikkal kiegészíthessék majd a módszertant. **Huszár Dorottya** a foglalkozás gyakorlásától eltiltás szabályozásával kapcsolatosan elmondta, hogy 2017. december 1-jétől a Btk. módosítása a foglalkozás gyakorlásától eltiltást kötelezően elrendeli, ha valaki 18 év alatti gyermek sérelmére követ el a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt, ez 2021 júliusában kiegészült a gyermekpornográfia elkövetőjével. Kiemelte továbbá, hogy bővült a foglalkozást kizáró okok köre. Továbbá 2020. január 1-jétől a működést engedélyező szervtől adatot igényelhetnek a bünyügyi nyilvántartó szervtől a gyermekvédelmi rendszer keretében foglalkoztatott vagy foglalkoztatni kívánt személlyel szemben a Gyvt.-ben meghatározott kizáró okok fennállásának szükség szerinti vizsgálata céljából. 2018. január 1. óta a Gyvt. előírja, hogy a kinevezési, megbízási jogkör gyakorlója köteles szakmai véleményt kérni a kinevezni kívánt vezető alkalmasságának ellenőrzése érdekében. A nevelőszülőnek jelentkező személy alkalmassági vizsgálata keretében a nevelőszülő előző működtetőjétől is ki kell kérni szakmai véleményt. 2019. január 1-jétől a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok feladatai körébe lehetőségként bekerült a Barnahus-modellen alapuló szolgáltatás. Az izlandi modellen alapuló szolgáltatás célja elsősorban a szexuális abúzust elszenvedett gyermek áldozatok megóvása, védelme. A Be-be és a nyomozásról szóló rendeleti szabályozásba is bekerült az, hogy 18 év alatti személy esetén ezek az eljárási cselekmények szaktanácsadó közreműködésével is igénybe vehetők. 2021. július 1-én létrejött az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat, melynek keretén belül működik Meghallgató és Terápiás Szolgálatfejlesztési Osztály. Az Osztály feladata a szakmai módszertani támogatása és a szakemberek képzése. Az izlandi modell nem ültethető át a magyar jogrendszerbe egy az egyben, meg kell találni a magyar jogrendszerbe építhető és olyan gyermekvédelmi tartalommal megtöltött működését, ami Magyarországon a gyermekek védelmét szolgálja. Ennek a hatékony gyakorlati megvalósítása, valamint a szolgáltatás bővítése érdekében egy munkacsoport keretében az érintett szereplőkkel folyamatosan egyeztetnek. A szakemberek részére rendelkezésre állnak emberkereskedelmi fókuszú programok és kötelező képzések. Az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló nemzeti stratégia egyik része ún. menekítő autó biztosítása, amely a prostitúcióban érintett gyermekek biztonságos szállítása érdekében vehető be. Az emberkereskedelem áldozatainak védelme érdekében 2020. július 1-jétől bevezetésre került az általános védelmi intézkedés. Ennek keretében a rendőrség az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermeket azonnal, késedelem nélkül a befogadására kijelölt speciális gyermekotthonban helyezheti el. Jelenleg erre a feladatra öt speciális gyermekotthon került kijelölésre.

Az érintett gyerekeket legfeljebb 60 napra fogadják be ezek az intézmények. Célja, hogy a gyermek azonnali terápiában részesüljön, illetve, hogy ne legyen kitéve további veszélynek. Ezután szakértői bizottsági vélemény alapján születik döntés arról, hogy milyen további segítségre van szükség a gyermek részére. **Huszár Dorottya** hozzátette, hogy a következő fejlesztési időszakban is lesznek programok, amelyek a gyermekbántalmazás vagy az emberkereskedelem megelőzését segítik.

Dr. Csalár Dorina az NMHH, Internet Hotline Segítségnyújtó Szolgálatának képviselőjeként megkérdezte, hogy van-e terv arra vonatkozó vizsgálatra, hogy a koronavírussal kapcsolatos korlátozások hogyan érintették ezt a területet. Sok gyermek szorult egy háztartásba a bántalmazóval. Az NMHH tapasztalata, melyet az Interpol adatai is alátámasztanak, hogy a gyermekeknek az online térben történő szexuális kizsákmányolása, illetve ennek kockázata megugrott. Megkérdezte, hogy erre vonatkozóan van-e terv a kormányzat részéről. Hangsúlyozta, hogy bántalmazás az online térben történő szexuális kizsákmányolás is.

Dr. Huszár Dorottya a koronavírussal kapcsolatos korlátozások tekintetében jelezte, hogy külön kell választani a családban élő gyermekek helyzetét, ahol az alapellátás látta el a jelzéseket, illetve a családok kezelését. A szakellátást érintően válaszában elmondta, hogy a gyermekotthonokban és a nevelőszülői családokban élő gyermekek esetében az EMMI kapcsolatot tartott az intézményekkel. Az alapellátás tekintetében elmondta, hogy van arról tudomása, hogy gyűjtenek erre vonatkozóan adatokat, de konkrét választ nem tudott adni. A gyermekek online térben történő szexuális kizsákmányolásával kapcsolatos kérdés tekintetében elmondta, hogy a szakellátási intézményekre vonatkozó gyermekbántalmazási protokoll tapasztalatai alapján látható, hogy kell segítség a szakemberek részére ennek a felismerésében. Ezeknek a felületeknek a korlátozása, szűrése és jelentése segíthet a probléma megoldásában.

Dr. Láposy Attila megerősítette, hogy az AJBH is észlelte és komoly diskurzus folyik európai gyermekjogi szinten is arról, hogy a jelzőrendszer hogyan tud hatékonyan működni lock down idején. Erre mindenképpen megoldást kell keresni, mert nem lehet kizárni egy későbbi járványt. Továbbá jelezte, hogy többedik ombudsmani jelentésben szerepel a foglalkozás körében elkövetett gyermekbántalmazási helyzetek kérdése. Ha valaki ilyet követ el, akkor a büntetőjogi felelősségre vonás, illetve a büntető eljárás is elmarad, hiszen a súlyos kötelezettségzegéshez kapcsolja a Btk. és ennek nyomán a bírói gyakorlat azt, hogy valakivel szemben megindul-e a büntető eljárás. A Btk. Nagykommentárja azt mondja, hogy azt csak a visszatérő jellegű, nagyon súlyos bántalmazás alapozza meg. Az eseti jellegű, nem nagyon súlyos bántalmazásra a büntetőjog semmilyen módon nem reagál, miközben a Gyvt. zéró toleranciát hirdet. Az ügyészségi, bírósági gyakorlat ezzel kapcsolatban problémás. Fontos volna, hogy ilyen helyzetekben legyen arra példa, hogy indul büntető eljárás, és aki ilyet követ el, az valóban szembesüljön a következményekkel.

Kuslits Gábor a Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat képviselőjeként elmondta, hogy a Szolgálat készül az online térben is információs anyagokat nyújtani mind a szakemberek, mind a szülők és a gyerekek számára. Jelenleg fejlesztés alatt van mind tartalmi, mind technikai szempontból ez a honlap, ami az SzGyF szerverein fog működni.

Kiss Gabriella elmondta, hogy bár nagyon jók az intézkedések, de a bántalmazott gyermekeknek még mindig nagyon kis százaléka kerül ellátásba. Javasolja objektív tesztek bevezetését, illetve a rendszer érzékenyítését, a pedagógusok képzését. Illetve időszerűnek tart egy országos felvilágosító kampányt, hiszen sokszor a gyerekek egymáson észreveszik és jeleznék, de nem tudják, hogy kinek vagy hogyan.

Kuslits Gábor a közeljövőben nyíló meghallgató és terápiás szolgálatok kapcsán, 70 gyermekvédelmi szakember kapott a bántalmazás felismeréséről és a bántalmazott gyerekekkel való bánásmódról szóló képzést. Továbbá minden megyében gyermekvédelmi tanácsadó testületet kezdte meg működését,

ahol azokkal a gyerekekkel foglalkoznak, akik valamilyen formában már találkoztak a hatósági eljárásokkal és véleményt tudnak alkotni arról, hogy mi történt velük. Ezeket a történeteket összegyűjtik és a szakemberek tudomására hozzák.

Novák Krisztina, az EMMI Integrált Jogvédelmi Szolgálatának képviselője elmondta, hogy 2021 novemberében 15 ezer gyerekjogi plakát kerül a közoktatási intézményekbe, amelyeken a hívószavak a bántalmazás, az internet veszélyei, a zaklatás. A plakáton jól láthatóan, a gyerekek számára hozzáférhetően telefonszám, e-mail cím látható a gyerekjogi képviselőkhöz. A gyerekjogi képviselők a közoktatási intézményekben a pedagógusoknak tartanak tájékoztató órákat a gyerekjogokról.

3. Egyebek

Dr. Laczka Zsanett a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége képviselője kérte egy rövid TCR spot levetítését, amely az oktatásban a siket és nagyothalló jelnyelvhasználó gyermekek számára a jelnyelv fontosságáról szól. A hallássérültek iskoláiban jelenleg még mindig sajnóval kell megtanulniuk elsajátítani a tananyagot. Az integráltan tanuló siket és nagyothalló gyermekek számára biztosítva van a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás. 2022-ben és 23-ban két lépcsőben emelkedik az óraszám, viszont a siket iskolákban még mindig nem használnak jelnyelvet az oktatásban. Ez egy nagyon nagy probléma, hiszen ez kihat a gyermekek jövőbeni terveire, akár a tanulmányaik, akár a munkahelyi elhelyezkedésükre is. A jogszabályi háttér már adott, a jelnyelvi törvényben benne van a lehetőség a jelnyelvi oktatásra, 2017-től elvileg ez már biztosítva is van. Azonban a gyakorlat azt mutatja, hogy sajnos ez még nem valósult meg. Megkérdezte, hogy ebben milyen lépéseket tervez a kormányzat, illetve, hogy az érdekvédő szervezetek ebben hogyan tudnak segíteni.

A munkacsoportülésen levetítésre került a video spot, amely a <https://www.youtube.com/watch?v=VCtH18W8WTs&t=3s> linken elérhető.

Dr. Beneda Attila jelezte, hogy a TMCS következő ülése várhatóan májusban, a választások után lesz. Megköszönte a TMCS tagjainak munkáját, az értékes hozzászólásokat. **Beneda Attila** felhívta a TMCS tagjainak figyelmét az védőoltás felvételének fontosságára és további hozzászólás hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Dr. Kanta Tamás titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Jóváhagyta: Dr. Beneda Attila családpolitikáért felelős helyettes államtitkár, EMMI